

BẢN TIN PHÁP LUẬT

(Bộ môn Luật Tài chính – Ngân hàng, Trường Đại học Luật Hà Nội)

Ban biên tập

Người thực hiện

: Hoàng Minh Thái

Chịu trách nhiệm kiểm soát về nội dung

: PGS.TS. Phạm Thị Giang Thu

Bản tin được xác định là tài sản của Ban biên tập, cấm vi phạm

Luật Ngân sách Nhà nước 2015

Luật Ngân sách Nhà nước mới sẽ được chính thức áp dụng từ năm ngân sách 2017. So với các quy định hiện hành, Luật đã có những điều chỉnh đáng kể về cách thức quản lý và triển khai các hoạt động ngân sách. Dưới đây là một số điểm mới đáng lưu ý của Luật Ngân sách Nhà nước 2015.

1. Đối tượng áp dụng

Ngay tại những quy định đầu tiên, việc xác định rõ ràng đối tượng áp dụng là một điều kiện quan trọng cho việc áp dụng Luật trong bối cảnh tồn tại song hành nhiều văn bản liên quan ở nhiều cấp độ. Theo đó, Điều 2 – Đối tượng áp dụng - quy định Luật áp dụng với các đối tượng sau:

1. Các cơ quan nhà nước, tổ chức chính trị và các tổ chức chính trị - xã hội.

2. Các tổ chức chính trị xã hội - nghề nghiệp, tổ chức xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp được ngân sách nhà nước hỗ trợ theo nhiệm vụ Nhà nước giao.

Trong số này:

1. Luật Ngân sách Nhà nước 2015	1
2. Tin văn	3
3. Danh sách văn bản mới về lĩnh vực TCNH	3

3. Các đơn vị sự nghiệp công lập.

4. Các tổ chức, cá nhân khác có liên quan đến ngân sách nhà nước.

2. Tăng cường mức độ phản ánh và tính chịu trách nhiệm cho Ngân sách địa phương

Theo các quy định mới được ban hành, vấn đề bội chi ngân sách địa phương lần đầu tiên được ghi nhận. Cấp ngân sách được yêu cầu phản ánh mức độ bội chi cũng được cân nhắc phù hợp là ngân sách cấp tỉnh. Bên cạnh đó, cách thức, mục đích để vận dụng các khoản được coi là bội chi ngân sách địa phương cũng được quy định trong cùng điều luật.

Vấn đề phân loại về năng lực tạo lập nguồn thu của các địa phương cũng

được xác định là cơ sở cho khả năng vay nợ của các địa phương. Qua đó, không chỉ tạo động lực cho các địa phương mà còn gián tiếp tăng cường nguồn lực cho các địa phương quản lý tốt vấn đề thu chi ngân sách. Trong cách phân loại này, Hà Nội và Thành phố Hồ Chí Minh được xác định là hai địa phương được ấn định hạn mức dư nợ lớn nhất (với dư nợ không vượt quá 60% số thu ngân sách địa phương được hưởng theo phân cấp).

3. Công khai và chịu sự giám sát

Nội dung công khai gồm số liệu và báo cáo thuyết minh dự toán Ngân sách Nhà nước trình Quốc hội, Hội đồng nhân dân, dự toán đã được cấp có thẩm quyền quyết định, tình hình thực hiện Ngân sách Nhà nước và quyết toán Ngân sách Nhà nước; kết quả thực hiện các kiến nghị của kiểm toán nhà nước; trừ số liệu chi tiết, báo cáo thuyết minh thuộc lĩnh vực quốc phòng, an ninh, dự trữ quốc gia.

Việc công khai được thực hiện bằng một hoặc một số hình thức: công bố tại kỳ họp, niêm yết tại trụ sở làm việc

của cơ quan, tổ chức, đơn vị; phát hành ấn phẩm; thông báo bằng văn bản đến các cơ quan, tổ chức, đơn vị, cá nhân có liên quan; đưa lên trang thông tin điện tử; thông báo trên các phương tiện thông tin đại chúng.

Bên cạnh đó, các cơ quan thu, cơ quan tài chính và Kho bạc Nhà nước phải thực hiện công khai về thủ tục ngân sách nhà nước.

Tuy nhiên, mức độ chi tiết của việc công khai chưa được làm rõ theo các quy định của Luật mà phải đợi văn bản hướng dẫn của Chính phủ cho vấn đề này.

4. Mối liên hệ trong hệ thống ngân sách

Luật Ngân sách Nhà nước 2015 quy định các trường hợp ngoại lệ của nguyên tắc “Không được dùng ngân sách của địa phương này để chi cho nhiệm vụ của địa phương khác”. Theo đó, lần đầu tiên pháp luật đã ghi nhận trường hợp sử dụng dự phòng ngân sách địa phương cho mục đích này, tạo nên mối liên hệ linh hoạt hơn cho các địa phương trong vấn đề ngân sách, thay vì chỉ thiết kế mối liên hệ giữa các cấp ngân sách mang tính thứ bậc như quy định trước đây.

5. Các vấn đề khác

Bên cạnh các thay đổi mang tính bao quát, một số nội dung bổ sung quan trọng phải kể đến: (1) Quy định về vấn đề “*Giám sát ngân sách nhà nước của cộng đồng*”; (2) Các quy định về kế

hoạch tài chính trung hạn; (3) Quy định về trường hợp “*Ứng trước dự toán ngân sách năm sau*”.

Nhìn chung, Luật đã tăng cường mức độ minh bạch của vấn đề chi tiêu Chính phủ và sự tham gia của công đồng trong vấn đề ngân sách. Đặc biệt, các

quy định khá chi tiết và mang tính dẫn chiếu rõ ràng, đem lại kỳ vọng sẽ được áp dụng hiệu quả đúng như mong mỏi của đông đảo tầng lớp nhân dân với Luật Ngân sách Nhà nước 2015.

Tin vắn

Thống đốc Ngân hàng Nhà nước vừa có văn bản số 5087/NHNN-TTGSNNH về việc nâng cao chất lượng hoạt động của hệ thống quỹ tín dụng nhân dân.

Văn bản nêu rõ, Giám đốc Ngân hàng Nhà nước chi nhánh tỉnh, thành phố chịu trách nhiệm trước Thống đốc Ngân hàng Nhà nước về kết quả thực hiện nhiệm vụ được giao và việc thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối

với hệ thống Quỹ tín dụng nhân dân trên địa bàn.

Ngày 15/7/2015, Thống đốc Ngân hàng Nhà nước ban hành Chỉ thị số 05/CT-NHNN về việc tăng cường kiểm soát rủi ro trong hoạt động cấp tín dụng đối với các dự án giao thông theo mô hình BOT (xây dựng - vận hành - chuyển giao) hoặc BT (xây dựng - chuyển giao).

Danh sách văn bản mới về lĩnh vực tài chính – ngân hàng

Ngày 25/06/2015, Quốc hội ban hành Luật Ngân sách Nhà nước số

83/2015/QH13. Luật có hiệu lực thi hành từ năm ngân sách 2017.